

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **J. Z.**, bytem D. 329, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze, Na Poříčním právu 1, o přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne **4. 7. 2011**, č. j. **KUOK 71768/2011**, sp. zn. **KÚOK/63109/2011/OSV-SP/481**, ve věci příspěvku na bydlení,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou soudu dne 19. 9. 2011, doplněnou podáním doručeným soudu dne 13. 1. 2012, se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí i zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které jeho vydání předcházelo, a konečně vrácení věci k dalšímu řízení zpět správnímu orgánu. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci ze dne 29. 4. 2011, č. j. 3364/10/OLE-1/8, kterým byla žalobci zvýšena dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení z dosavadních 2.419 Kč na 2.786 Kč měsíčně od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011.

[2] Žalobce argumentoval v žalobě tím, že správními orgány aplikovaná zákonná úprava rozhodná pro přiznání a výši příspěvku na bydlení, obsažená v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, je v jeho očích diskriminační, v rozporu s ústavním pořádkem ČR a principy v něm deklarovanými, v rozporu s čl. 1, čl. 3, čl. 30 Listiny základních práv a svobod, v rozporu s čl. 2, 11 a 26 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a rovněž v rozporu s právem Evropské unie, zejména s Listinou základních práv Evropské unie. Vadnost aplikované právní úpravy žalobce spatřuje v tom, že výše konkrétního příspěvku na bydlení je vázána na právní důvod užívání bytu (vlastnictví, „družstevní vlastnictví“, nájem), čímž zákonná úprava ve svém důsledku fakticky zvýhodňuje z pohledu výše příspěvku na bydlení nájemce bytů oproti vlastníkům bytů, popř. „družstevním vlastníkům“ bytů. Žalobce neshledává žádný důvod, na jehož základě by bylo možno uzavřít, že náklady na bydlení jsou u nájemců vyšší, než u ostatních zmíněných skupin, a to zejména v případě nájemců bydlících v bytech s regulovaným nájemným. Žalobce se zamýšlí nad tím, z jakého zdroje pocházejí informace státu o nákladech na bydlení vlastníků bytů, když dle jeho poznatků tyto státu nikdo neposkytl a kdyby se tak stalo, musel by stát dospět k závěru, že tyto náklady jsou stejné jak u vlastníků bytů, tak u nájemců bytů, což vyvozuje např. z cen stavebního materiálu či stavebních prací, které jsou logicky u všech typů srovnatelných bytů v daném místě a čase stejné. Rovněž žalobce zákonné úpravě vytýká závislost výše příspěvku na bydlení na počtu obyvatel obce, v níž je situován byt žadatele o příspěvek na bydlení, a to v souvislosti s tím, že zákonná úprava zakotvuje rostoucí výši příspěvku na bydlení u nájemců v závislosti na růstu počtu obyvatel obce, a to oproti vlastníkům bytů, u nichž výše příspěvku na bydlení v závislosti na počtu obyvatel obce neroste. V důsledku zákonné úpravy je dále oproti vlastníkům bytů zvýhodněna skupina nájemců bydlících v bytech s regulovaným nájemným, a to v důsledku toho, že výše příspěvku na bydlení je zákonem limitována maximální výší, nad níž již nelze příspěvek na bydlení přiznat. Když však náklady drtivé většiny žadatelů o příspěvek na bydlení ze skupiny nájemců bydlících v bytech s regulovaným nájemným nejsou reálně natolik nízké, aby nedosáhli v důsledku jejich výše právě na příspěvek na bydlení v maximální možné výši, jsou tím v důsledku výše svých výdajů na bydlení znevýhodněni opět ti žadatelé o příspěvek na bydlení, kteří jsou vlastníky obdobných bytů. Pokud tedy žalovaný aplikoval v rozhodnutí popsanou právní úpravu, vyšel z takových zákonných ustanovení, která žalobce považuje za diskriminační, v rozporu s právními předpisy vyšší právní síly, což ve svém důsledku přináší nezákonnost napadeného rozhodnutí. Konečně žalobce vytkl napadenému rozhodnutí nedostatečnost odůvodnění, v němž žalovaný pouze odkazuje na zákonnou úpravu a absentuje v něm dostatek skutečností a argumentů pro aplikaci zákonné úpravy, která přináší nerovný přístup k žadatelům o příspěvek na bydlení.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se zabýval odvoláním a zamítl je v souladu s § 90 odst. 5 správního řádu. Žalovaný navrhl, aby soud po provedeném důkazním řízení vydal rozsudek, kterým žalobu v plném rozsahu zamítne.

[4] Krajský soud v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 4. 7. 2011.

[5] Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 18. 8. 2010 požádal žalobce o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2009, dávka mu byla rozhodnutím ze dne 27. 1. 2011, č. j. 4624/97/OLE, zvýšena z 2.419 Kč na 2.786 Kč od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011, přičemž pro každé kalendářní čtvrtletí je nutno doložit příjmy společně posuzovaných osob a náklady na bydlení. Dne 28. 1. 2011 bylo vydáno oznámení o zahájení správního řízení ve věci změny výše příspěvku na bydlení. Dne 29. 4. 2011 vydal Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Olomouci rozhodnutí o zvýšení příspěvku na bydlení z 2.419 Kč na 2.786 Kč od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011, přičemž pro každé kalendářní čtvrtletí je nutno doložit příjmy společně posuzovaných osob a náklady na bydlení. V odůvodnění byl popsán podrobně výpočet dávky včetně údajů, ze kterých správní orgán I. stupně vycházel. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal námitky s obdobným obsahem jako je žaloba.

[6] Napadeným rozhodnutím původní žalovaný odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Původní žalovaný provedl opětovně podrobný popis výpočtu, odkázal na § 24 a násl. zákona o státní sociální podpoře a shledal postup správního orgánu I. stupně zcela zákonným. Pokud jde o námitku žalobce o neústavnosti aplikované právní úpravy, s tou se původní žalovaný neztotožnil, neboť čl. 30 Listiny základních práv a svobod garantuje občanům právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, přičemž podmínky této pomoci stanoví zákon. Pokud je tímto zákonem právě zákon o státní sociální podpoře, tedy ta právní úprava, kterou žalobce svojí žalobní argumentací zpochybňuje, pak právě tento zákon stanoví podmínky výše příspěvku na bydlení. Jelikož je tento zákon součástí platného právního řádu, jsou správní orgány ve smyslu § 2 odst. 1 správního řádu povinny podle tohoto zákona postupovat. Diskriminační žalovaný předmětnou zákonnou úpravu ve vztahu k vlastníkům bytů jako žadatelům o příspěvek na bydlení neshledává, protože zákon o státní sociální podpoře určuje jednotně výchozí podmínky pro rozhodování v obdobných věcech pro obdobnou skupinu žadatelů v obdobně velkých obcích, stanovuje podmínky, za nichž je oprávněným osobám příspěvek na bydlení poskytován a v jaké výši. Předmětnou zákonnou úpravu považuje žalovaný za zákonnou, ústavní, v souladu s právem Evropské unie a nediskriminační. Původní žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal i na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 98/2010-56, č. j. 4 Ads 72/2008-78, č. j. 3 Ads 61/2010-60.

[7] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[8] Podle § 52 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *změní-li se v období, na něž byla dávka přiznána, okruh společně posuzovaných osob nebo jiné skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku a její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo. Pro změnu dávky a její výplatu platí § 53 odst. 3.*

[9] Podle § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. *nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže*

a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a

- b) *součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.*

[10] Podle § 25 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. *náklady na bydlení tvoří*

- a) *u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy nájemné a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, nejsou-li tyto náklady zahrnuty do nájemného,*
 b) *u družstevních bytů a bytů vlastníků srovnatelné náklady, které činí za kalendářní měsíc:*

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6	Kč
jedna	1 568
dvě	2 145
tři	2 805
čtyři a více	3 383

- c) *u bytů uvedených v písmenech a) a b) náklady za plyn, elektřinu, vodné, stočné, odvoz odpadu a centrální vytápění nebo za pevná paliva; náklady za pevná paliva se započítávají částkami za kalendářní měsíc:*

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6	Kč
jedna	637
dvě	872
tři	1 140
čtyři a více	1 409

[11] Podle § 25 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb. *náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení stanoví jako jejich průměr za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje.*

[12] Podle § 25 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. *pro zjištění nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí se započítávají i částky tvořící náklady na bydlení, které byly v tomto kalendářním čtvrtletí zaplacený jako záloha nebo byly v tomto období doplacený, a to i za období delší, než je kalendářní čtvrtletí, za které se náklady na*

bydlení zjišťují. Byla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.

[13] Podle § 27 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. *výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.*

[14] Podle § 27 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. *pokud rozhodný příjem rodiny, z něhož se vychází při stanovení výše příspěvku na bydlení, nedosahuje částky životního minima rodiny, započítává se pro stanovení výše příspěvku na bydlení jako rozhodný příjem rodiny částka odpovídající životnímu minimu této rodiny.*

[15] Podle § 2 nařízení vlády č. 414/2010 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2011 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částky, které se započítávají za pevná paliva, a částky normativních nákladů na bydlení, *výše částek normativních nákladů na bydlení podle § 26 odst. 1 písm. a) a b) zákona činí pro období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 pro*

a) bydlení v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5 zákona	Měsíční náklady na bydlení podle počtu obyvatel obce v Kč				
	Praha	více než 100 000	50 000 - 99 999	10 000 - 49 999	do 9 999
jedna	6 363	5 117	4 863	4 406	4 293
dvě	9 183	7 478	7 130	6 505	6 350
tři	12 557	10 328	9 872	9 056	8 852
čtyři a více	15 744	13 055	12 506	11 521	11 276

b) bydlení v družstevních bytech a bytech vlastníků

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 5 zákona	Měsíční náklady na bydlení podle počtu obyvatel obce v Kč				
	Praha	více než 100 000	50 000 - 99 999	10 000 - 49 999	do 9 999
jedna	3 723	3 723	3 723	3 723	3 723
dvě	5 584	5 584	5 584	5 584	5 584
tři	7 818	7 818	7 818	7 818	7 818
čtyři a více	9 950	9 950	9 950	9 950	9 950

[16] Podle odst. 1 čl. 21 Listiny Základních práv Evropské unie se zakazuje jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo

sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.

[17] Podle odst. 1 čl. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje respektovat práva uznaná v tomto Paktu a zajistit tato práva všem jednotlivcům na svém území a podléhajícímu jeho jurisdikci, bez jakéhokoli rozlišování podle rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

[18] Podle čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakékoli diskriminace. Zákon zakáže jakoukoli diskriminaci a zaručí všem osobám stejnou a účinnou ochranu proti diskriminaci z jakýchkoli důvodů, např. podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného přesvědčení, národnostního nebo sociálního původu, majetku a rodu.

[19] Podle odst. 1 čl. 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro něj a jeho rodinu, zahrnující v to dostatečnou výživu, šatstvo, byt, a na neustálé zlepšování životních podmínek. Smluvní státy podniknou odpovídající kroky, aby zajistily uskutečnění tohoto práva, uznávající pro dosažení tohoto cíle zásadní důležitost mezinárodní spolupráce, založené na svobodném souhlasu.

[20] Příspěvek na bydlení je jednou z dávek státní sociální podpory a jednou z dávek k podpoře úhrady nákladů za bydlení. Byl zaveden z důvodu rostoucích nákladů na bydlení a je závislý na příjmové situaci a počtu osob, které v bytě žijí.

[21] Znevýhodnění, nerovnoprávnost či diskriminaci nelze spatřovat v nastavení různé úrovně pro dvě odlišné skupiny osob. V rámci jedné skupiny jsou podmínky pro všechny osoby nastaveny stejně a jsou stanoveny v zákoně. Rozdělení osob na dvě skupiny podle toho, zda užívají byt na základě nájemní smlouvy, anebo bydlí v bytě vlastním či družstevním, je založeno na faktu, že náklady u nájemního bydlení jsou vyšší. To je notorieta, kterou netřeba dokazovat. Již z pojmů samotných vyplývá, že u nájemního bydlení hradí osoby užívající byt nájemné, kdežto ve vlastním bytě nájemné jeho majitel neplatí a stejně tak je tomu i u některých bytů družstevních. Úvahu, dle které jsou náklady na bydlení u vlastníka bytu, který hradí úvěr na pořízení tohoto bytu prakticky stejné jako u nájemce tohoto bytu, je-li splátka úvěru stejná jako nájemné za bydlení v tomto bytu, je lichá. Nelze totiž přehlédnout tu skutečnost, že splácení úvěru na pořízení bydlení není nákladem na bydlení, nýbrž de facto investicí na pořízení a rozšíření majetku dlužníka z úvěru. Rozdíl těchto plateb na splácení úvěru a plateb nájemného je zřejmý, kdykoliv dojde k ukončení plateb na jedné straně úvěrového dlužníka a na druhé straně nájemce. Nájemce po jejich ukončení nenabude ničeho, zatímco úvěrovému dlužníku - vlastníku bytu zjednodušeně zůstane majetková hodnota odpovídající rozdílu v obvyklé ceně bytu a jeho nesplacených úvěrových závazcích. Podstatné dále je, že zákonodárce vymezil skupinu vlastníků a nájemců s ohledem na reálný stav

a stanovil pro ně odpovídající podmínky pro splnění nároku na uvedenou dávku státní pomoci. Pro upřesnění soud konstatuje, že v případě žalobce (tj. u osob v počtu jedné v obci s počtem obyvatel do 9 999) jsou náklady stanovené nařízením vlády č. 414/2010 Sb. pro rok 2011 u nájemního bydlení stanoveny ve výši 4.293 Kč a u bytů v družstevních domech a u bytů vlastníků ve výši 3.723 Kč. Liší se tedy částkou 570 Kč. Zákonodárce zohlednil skutečný stav pro rok 2011 v nařízení vlády, kterým upravil výši částek v zákoně č. 117/1995 Sb. a výsledkem je legitimně stanovený podklad pro výpočet příspěvku na bydlení, který má závaznost na úrovni zákonného předpisu. Takový postup zákonodárce je oprávněný a ospravedlnitelný.

[22] Celková konstrukce příspěvku je pak závislá na konkrétní situaci v rodině a na jejích příjmech. Takové vymezení podmínek pro příspěvek je v souladu s oprávněními zákonodárce. Dávky státní pomoci, včetně příspěvku na bydlení, jsou poskytovány státem jako jisté dobrodíní pro vymezené skupiny osob. Jde o výraz sociální pomoci, v souladu s právy garantovanými čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Podle čl. 30 odst. 3 podrobnosti stanoví zákon. Ústavodárce tedy oprávnil zákonodárce ke stanovení bližších podmínek.

[23] Smyslem státní sociální politiky je realizace práv podle čl. 30 Listiny základních práv a svobod a pomoc osobám při zajištění základního životního standardu. Stát pomáhá překlenout pomocí státních dávek nepříznivou situaci osobám, které jsou v hmotné nouzi, do níž se dostaly nikoli vlastním přičiněním. Výše dávky se přitom odvíjí od sociálních poměrů žadatele. Pomoc v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek je zajištěna pro všechny skupiny osob, které užívají byt na základě různých právních titulů. Zaujatý výklad nepopírá ani čl. 12 a 13 Evropské sociální charty. Mimo příspěvek na bydlení existují další dávky k řešení jiných, dalších sociálních situací a systém dávek na sebe navazuje. Stanovení rozdílných podmínek pro jednotlivé sociální dávky je nezbytné s ohledem na různorodost sociálních situací a na účel, k němuž mají sloužit. Sociální práva zajištěná Listinou nelze vykládat tak, že se všem osobám zajišťují stejné a jednotné sociální nároky, ale naopak, právě zajištění jednotných a nediferencovaných nároků všem osobám by vedlo k porušování principu spravedlivého zajišťování základních sociálních práv. Nárok na státní dávku je možné přiznat jen tehdy, jsou-li splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Rozšiřující výklad zákonných podmínek vzniku nároku by byl v rozporu se zájmy ostatních osob, které splnily zákonem stanovené podmínky. Proto není možné při aplikaci a výkladu právních předpisů, upravujících státní dávky, použít rozšiřující výklad. Sociální dávky poskytované v souvislosti s bydlením tvoří na sebe navazující systém, v němž jsou jednotlivé podmínky nároků definovány a právem také chráněny (srov. nález sp. zn. I. ÚS 138/01, <http://nalus.usoud.cz>).

[24] Pro úplnost lze odkázat na právní názor vyjádřený v nálezu pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 8. 11. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 5/95, č. 74/1995 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu: *V mezinárodním i v domácím právu se prosadil výklad, podle něhož principy zákazu diskriminace a rovnosti lidí v zásadě nejsou chráněny samy o sobě, ale toliko v souvislosti s porušením jiného základního práva nebo svobody, které zaručuje ústavní zákon či mezinárodní smlouva ve smyslu čl. 10 Ústavy. Rovnost tedy zpravidla vyžaduje relaci k jiné sociální hodnotě.*

Porušení principu rovnosti tedy předpokládá vztah k jiným základním právům a tím i intenzitu, která je do roviny základních lidských práv posunuje (nález Ústavního soudu ze dne 7. 6. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 4/95).

[25] Principům rovnosti se věnoval Ústavní soud i v usnesení ze dne 6. 4. 2009 sp.zn. I.ÚS 958/07. Uvedl, že „se v první řadě se zabýval námitkou porušení principu rovnosti v právech podle čl. 3 odst. 1 Listiny v důsledku aplikace napadených ustanovení. Ústavní soud chápe rovnost jako relativní kategorii, tedy že z postulátu rovnosti plyne pouze požadavek odstranění neodůvodněných rozdílů. "Je jistě věcí státu, aby v zájmu zajištění svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné. Ani zde však nesmí postupovat zcela libovolně. Musí tu prokázat, že tak činí ve veřejném zájmu a pro veřejné blaho. ... Pokud zákon určuje prospěch jedné skupině a zároveň tím stanoví neúměrné povinnosti jiné, může se tak stát pouze s odvoláním na veřejné hodnoty." (nález Ústavního soudu České a Slovenské Federativní Republiky ze dne 8. října 1992 sp. zn. Pl. ÚS 22/92, Sb. u. a n. ÚS ČSFR, sv. 1, č. 11, str. 42-43). Podle uvedeného právního závěru je třeba zásadě rovnosti rozumět tak, že právní rozlišování v přístupu k určitým právům nesmí být projevem libovůle, neplyne z ní však závěr, že by každému muselo být přiznáno jakékoliv právo. S uvedeným pojetím se Ústavní soud ztotožnil v řadě svých rozhodnutí (např. nález ze dne 17. května 1994 sp. zn. Pl. ÚS 36/93, N 24/1 SbNU 175, 132/1994 Sb., nález ze dne 28. února 1996 sp. zn. Pl. ÚS 9/95, N 16/5 SbNU 107, 107/1996 Sb., nález ze dne 6. června 2006 sp. zn. Pl. ÚS 42/04, N 112/41 SbNU 379, 405/2006 Sb.). Dále Ústavní soud připomíná, že v oblasti hospodářských, sociálních, kulturních a menšinových práv, v nichž je stát často povinen k aktivním zásahům, jež mají odstranit křiklavé aspekty nerovnosti mezi různými skupinami sociálně, kulturně, profesně či jinak rozvrstvené společnosti, disponuje zákonodárce mnohem větším prostorem k uplatnění své představy o přípustných mezích faktické nerovnosti uvnitř jednotlivé skupiny (nález ze dne 21. ledna 2003 sp. zn. Pl. ÚS 15/02, N 11/29 SbNU 79, 40/2003 Sb.)“.

[26] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008, sp.zn. Pl.ÚS 2/08, „specifickým charakterem sociálních práv je, že jsou závislá zejména na ekonomické situaci státu. Úroveň jejich poskytování reflektuje nejen hospodářský a sociální vývoj státu, ale i vztah státu a občana, založený na vzájemné odpovědnosti a na uznání principu solidarity. Míra, v jaké se princip odpovědnosti a solidarity projevuje v právním řádu daného státu, určuje také charakter tohoto státu (např. jako státu sociálního). Míra uznání principu solidarity závisí na úrovni etického chápání soužití ve společnosti, její kulturnosti, ale i smyslu jednotlivce pro spravedlnost a sounáležitost s ostatními a sdílení jejich osudu v určitém čase a místě. Solidaritu lze, z pohledu jednotlivce, vnímat jako vnitřní či vnější. Vnitřní solidarita je dána citovou blízkostí vztahu k ostatním, je spontánní, uplatňuje se především v rodině a v dalších partnerských společenstvích. Stát do tohoto vztahu zpravidla nezasahuje, nebo jen velmi omezeně (viz rodinněprávní vztahy upravené zákonem o rodině). Vnější solidarita tuto citovou blízkost postrádá a souhlas jednotlivce s jejím uplatňováním je proto zdráhavější. Jedná se například o solidaritu bohatých s chudými, schopných s méně schopnými, zdravých s nemocnými. Stát se v této oblasti uplatňuje svojí mocensko-vrchnostenskou funkcí velmi aktivně. Přes princip solidarity se uskutečňuje přerozdělování, tj. pohyb přenášející zdroje od jedněch k druhým – těm potřebným. Solidarita má své hranice. Nemůže mít natolik vychýlenou podobu, aby ji ti, které postihuje, pocítovali jako nepřiměřenou,

neproporcionální, nebo dokonce nespravedlivou, a odňali ji svůj tichý souhlas. Ve jménu solidarity může stát postihovat pouze takovou část majetku schopného, aby současně nedestruoval aktivitu jeho výkonu a nedostal se za ústavní hranici ochrany majetku. Plnění poskytovaná v rámci sociálních práv pocházejí ze státního rozpočtu a odpovědnost za tato plnění spočívá zcela na straně státu. Je-li to stát, kdo je a bude vázán sociálními plněními, pak také musí mít možnost stanovit konkrétní podmínky takového plnění. Stát si nemůže dovolit tu nezodpovědnost stát se dlužníkem, který nebude schopen dodržet své závazky. Tyto skutečnosti ale nesmí popřít samotnou existenci konkrétního sociálního práva či ve svém důsledku vyloučit jeho realizaci.“

[27] Závěrem lze tedy shrnout, že stanovení podmínek pro splnění nároku pro poskytnutí státní dávky a její výše je v plně v rukou zákonodárce. Jak již vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. 11. 2008, č. j. 4 Ads 72/2008–78, **„rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory“** (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007–72, přístupný na www.nssoud.cz). Jelikož rozhodnutí žalovaného v důsledku uvedené argumentace v rozsahu žalobních bodů ob stojí, krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[28] K tomu krajský soud dále doplňuje, že antidiskriminační pravidla vyplývající z čl. 21 Listiny základních práv Evropské unie nevytváří žádné pravomoci orgánů Evropské unie přijímat antidiskriminační právní předpisy v oblastech pravomocí členského státu nebo v soukromé sféře ani nestanoví obecný zákaz diskriminace v těchto širokých oblastech. Místo toho toto ustanovení upravuje pouze diskriminaci ze strany orgánů a institucí samotné Unie při výkonu pravomocí, které jí svěřují Smlouvy, a ze strany členských států, pouze provádějí-li právo Unie. To vyplývá z čl. 52 odst. 7 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že soudy Unie a členských států náležitě přihlížejí k vysvětlením vypracovaným jako pomůcka pro výklad této listiny. Právě v dokumentu „Vysvětlení k listině základních práv“ č. (2007/C 303/02) ze dne 12. 12. 2007 a uveřejněném v č. 303/2007 Úředním věstníku C na str. 17, je totiž výklad v tomto smyslu ohledně odst. 1 čl. 21 výslovně uveden.

[29] Ve světle uvedených vnitrostátně vyjudikovaných závěrů o nediskriminační povaze zákonné úpravy podmínek příspěvku na bydlení soud neshledal její rozpor ani s ustanoveními čl. 2 odst. 1 a čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jakož i s čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

[30] Nadto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2010, č. j. 3 Ads 61/2010–48, č. 2268/2011 Sb. NSS, ***„konstrukce výpočtu příspěvku na bydlení pomocí stanovení tzv. normativních nákladů na bydlení vychází mj. z premisy, že nájemní bydlení je nákladnější než bydlení v družstevním či vlastním bytě, a proto jsou hodnoty normativních nákladů na bydlení pro rodiny bydlící v nájemních bytech vyšší než pro rodiny bydlící v družstevních či vlastních bytech. Je zákonnou povinností orgánů státní sociální podpory z těchto rozdílných částek***

vycházet při výpočtu příspěvku na bydlení (§ 27 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře)“.

[31] K žádosti žalobce o osvobození poplatků soud konstatuje, že podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném ke dni podání žaloby, se od poplatku osvobozují řízení ve věcech důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek.

[32] Náklady řízení účastníkům přiznány nebyly, neboť žalobce v tomto řízení nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 21 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 21. 2. 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně